

Helsinki Biennaali julkistaa kaikki taiteilijat ja teokset – tulevana kesänä Vallisaarella koetaan taidetta ainutlaatuisella tavalla

Helsingin Vallisaarella on tulevana kesänä mahdollisuus nähdä ja kokea nykytaidetta ainutlaatuisella tavalla. Ensimmäinen Helsinki Biennaali avautuu yleisölle 12.6. ja kantaa nimeä Sama meri. Biennaali esittelee 40 taiteilijaa tai taiteilijaryhmää, ja teoksista 75 prosenttia on täysin uusia ja ennennäkemättömiä. Kokonaisuuteen kuuluu niin kuva- ja äänitaidetta kuin installaatioita, videoita, elokuvia ja performansseja. Osa teoksista sijoittuu mantereelle, eri puolille Helsinkiä ja HAM Tennispalatsiin.

Helsinki Biennaali on kahden vuoden välein toistuva kansainvälinen kuvataidetahtuma, joka tuo korkeatasoisen nykytaiteen merelliseen Helsinkiin. Biennaalin myötä Helsingin kansainvälinen vetovoimaisuus lisääntyy entisestään ja merellisiä palveluita tuodaan entistä paremmin kaikkien ulottuville. Taiteeseen tehdyt rohkeat panostukset vaikuttavat myös Helsingin muuhun kehitykseen, kuten kaupunkilaisten hyvinvointiin.

”Kulttuuri ja taide ovat aina olleet keskeinen osa Helsingin tarinaa. Vahvojen taideorganisaatioiden lisäksi on tärkeää saada kaupunkiin taidetahtuma, joka on paitsi erityisen kiinni ajassa, myös kansainvälisesti kunnianhimoinen ja kaikille avoin. Helsingille merellisyys ja suhde saaristoon on aina ollut merkityksellinen. Helsinki Biennaali tulee paitsi kommentoimaan taiteen kautta globaaleja kysymyksiä myös avaamaan saariston ja merellisten paikkojen merkityksen maailman kehityksessä tavalla, joka koskettaa laajasti ja henkilökohtaisesti”, sanoo Helsingin pormestari **Jan Vapaavuori**.

Biennaalissa 40 erilaista, kansainvälisessä kontekstissa toimivaa taiteilijaa

Yhteenkytkeytyminen ja siitä seuraava keskinäinen riippuvuus ovat biennaalin kantavat ajatukset. Ne antavat laajan viitekehyksen, johon sisältyvät sekä käsillä oleva ekologinen kriisi että Helsinki Biennaalin erityinen paikka, Vallisaari. Tähän kaikkeen viittaa biennaalin nimi, metafora *Sama meri*.

Biennaalin pääkuraattorit **Pirkko Siitari** ja **Taru Tappola** ovat valinneet mukaan 40 taiteilijaa tai taiteilijaryhmää luomaan Vallisaareen uusia paikkasidonnaisia teoksia tai esittämään olemassa olevia töitä, jotka asettuvat vuoropuheluun saaren kanssa.

”Olemme valinneet biennaaliin keskenään hyvin erilaisia taiteilijoita, jotka kaikki toimivat kansainvälisessä kontekstissa. He ovat kiinnostuneita erilaisista aiheista taiteessaan. He osaavat työskennellä paikkasidonnaisesti, ja heillä on kyky nähdä paikasta kumpuavia aiheita ja jalostaa ne teokseksi. Teosten tekniset toteutukset kestävät Vallisaaren olosuhteet. Valmiit ja mantereella sijaitsevat teokset on valittu Vallisaaresta nousevien teemojen pohjalta”, Siitari ja Tappola sanovat.

Helsinki Biennaalin teoksissa nousevat esille muun muassa seuraavat teemat: luontoyhteys, rajat ja identiteetit, aika ja sen kerrostumat sekä empatia ja yhteisöllisyys.

Jaakko Niemelän kuusimetrisen rakennustelineistä koostuva installaatio *Laituri 6* nähdään jo mantereelta päin Vallisaareen päin saapuessa. Teos näyttää konkreettisesti punaisella laiturilla korkeuden, jonne merenpinta nousisi, mikäli Grönlannin pohjoinen jääpeite sulaisi kokonaan.

Vallisaaren majakka on **Tadashi Kawamatan** saareen luoma majakka, joka rakentuu muun muassa saaresta kerätystä puurojusta. Teos kasvaa ulos bunkkerimaisen hissirakennuksen katosta, ja sen kuvitteelliset juuret tunkeutuvat maan uumeniin. Taiteilija inspiroitui erityisesti Vallisaaren maanalaisesta tunneliverkostosta sekä siitä, että saari on nykyään asumaton. Kawamatan teoksen valaiseen Helen.

Inga Melderin *Repeating Pattern* kertoo lapsuudesta suljetussa Vallisaarella 1950-70-luvuilla. Installaatio jakautuu Luotsitalossa kahteen asuntoon. Ensimmäisessä sukellaan uimakoulumuistoihin, toisessa palataan jäljittämään salaista luolaa. Melderin taltioi entisten asukkaiden lapsuustarinoita maalauksina huoneisiin.

Outi Pieskin ja Birit & Katja Haarlan ensimmäisen yhteisen teoksen teemaa tukee heidän äiti-tytär-suhteensa. Maailmantuhon tuskassa nuoret tanssivat kutsuen apuun unohdetut saamelaiset maan jumalattaret. Teoksessa eri sukupolvet kuuntelevat esiäitien ääntä niin tanssin kuin saamenkäsityön, duodjin kautta.

Pawel Althamerin teos *Seitsemän vankia* on toteutettu yhteistyössä Suomenlinnan avovankilan kanssa. Althamer näyttelee yhtä seitsemästä vangista, jotka pakenevat kahlitusta ympäristöstään. Meren ja erilaisten maisemien kautta kulkien he löytävät reitin takaisin luontoon ja itseensä. VR-tekniikalla toteutetussa elokuvassa katsoja pääsee mukaan yhtenä vangeista. Toinen osa teoksesta on dokumentaarinen filmi, joka kuvaa elokuvan valmistumista.

Graffititaiteilija **EGS**in teos *Eilisen ja huomisen saaristo* levittäytyy eri puolille Helsinkiä. Se koostuu kahdeksasta kadonneisiin tai mahdollisiin tulevaisuuden saariin viittaavasta veistoksesta. Viisi veistosta sijaitsee paikoilla, joilta on kadonnut veden ympäröimä saari kaupungin rakentamisen myötä. Teoksella EGS käsittelee ihmistoiminnasta aiheutuvaa osittain peruuttamatonta maiseman muuttumista.

Kaksi kivilohkareta on sijoitettu kaksipuolisen peilin molemmin puolin. Toinen lohcare on aito kivi, toinen sen metallinen peilikuva. **Alicja Kwaden** teos *Big Be-Hide* nostaa esiin erilaisuuden ja samanlaisuuden käsitteet. Toinen teos *Pars pro Toto* koostuu kahdeksasta planeettaa muistuttavasta pyöreästä kappaleesta. Teoksella Kwade viittaa ajatukseen rinnakkaisista, yhtä todellisista maailmoista, joilla jokaisella on oma todellisuutensa.

Media- ja installaatiotaiteilija **Teemu Lehmuruusun** *House of Polypores* on hybridimäinen taideteos, jossa yhdistyvät reaaliaikaiset luonnoprosessit, biomateriaalitutkimus ja äänitaide. Teos kuuntelee lähimetsän kaatuneissa puissa tapahtuvaa lahoamista ja muuntaa sen urkusarjana soivaksi installaatioksi.

Dafna Maimonin teos *Sulamattomat* on tilateos ja performanssi, joka käsittelee eksyksissä olevaa nykyajan ihmistä. Maimon muuttaa yhden ruutikellarin ihmien suolistoksi, jonka läpi katsoja kulkee.

Janet Echelman toteuttaa veistoksia ilmatilaan rakennusten ja korttelien mittakaavassa. Hänen veistoksensa *1.78* kohoaa Senaatintorin ylle elokuun ajaksi. Veistoksen muoto on saanut innoituksensa valtameren aaltojen korkeustiedoista. Taiteiden yönä 20.8. teos herää henkiin ja saa ylleen muuttuvan väri- ja äänimaailman, johon katsojat voivat vaikuttaa kännykän kautta. Teoksen tapahtumallinen osuus toteutetaan yhteistyössä *Helsingin juhlatuokkien* kanssa.

Helsinki Biennaaliin kutsuttu monitieteinen tutkimusyksikkö **BIOS** keskittyy siihen, miten ympäristö on irrotettu taloudesta. *Vallisaaren tutkimusasemalla* BIOS pyrkii jäsentämään ja havainnollistamaan sitä, miten eriyttäminen tapahtuu, mitä vaikutuksia sillä on ja mitä voitaisiin tehdä toisin. BIOS tuo tutkimusasemalle tietoa kaikkialta maailmasta ja konkretisoi abstraktia tutkimustietoa kävijöiden koettavaksi.

Vallisaari palvelee monipuolisesti

Vallisaari on historialtaan ja luonnoltaan ainutlaatuinen merilinnoitus Helsingin edustalla. Saaren luonto on asettanut Helsinki Biennaalille tarkat raamit, joiden mukaan tapahtuma tullaan toteuttamaan. Jokainen teosidea ja -paikka on arvioitu yhteistyössä Metsähallituksen ja Museoviraston kanssa luonnosuojelun ja historiallisten rakennusten säilymisen näkökulmasta.

Helsinki Biennaalin taideteokset sijoittuvat eri puolille saarta vanhan tykkien varrelle. Reitin pituus on noin kolme kilometriä, ja se on helppokulkuista soratietä. Saaresta löytyy useita kahviloita. Vallisaareen kulkee reittiliikenne Kauppatorilta ja Hakaniemestä. Helsinki Biennaali on kävijöille maksuton, kävijät maksavat lauttalipun. Saareen voi tulla myös omalla veneellä.

Helsinki Biennaalin taiteilijat ovat:

Pawel Althamer, PL (s. 1967)
ATTAKWAD
Pasi Autio, FI (s. 1974)
Samir Bhowmik, IN/FI (s. 1975)
BIOS-tutkimusyksikkö (perustettu 2015)
Baran Caginli, TR/FI (s. 1990)
Janet Cardiff ja George Bures Miller, CA (s. 1957 & 1960)
Kyungwoo Chun, KR (s. 1969)
Janet Echelman, US (s. 1966)
EGS, FI (s. 1974)
Katharina Grosse, DE (s. 1961)
Gustafsson&Haapoja, FI (perustettu 2012)
Hanna Tuulikki, UK (s. 1982)
Honkasaslo-Niemi-Virtanen, FI (perustettu 2015)
IC-98, FI (perustettu 1998)
Uwa Iduzee, FI/US (s. 1987)
Wanuri Kahi, KE (s. 1980)
Marja Kanervo, FI (s. 1958)
Topi Kautonen, FI (1921-2011)
Tadashi Kawamata, JP/FR (s. 1953)
Jussi Kivi, FI (s. 1959)
Alicja Kwade, PL/DE (s. 1979)
Hayoun Kwon, KR/FR (s. 1981)
Laura Könönen, FI (s. 1980)
Tuomas A. Laitinen, FI (s. 1976)
Teemu Lehmusruus, FI (s. 1981)
Dafna Maimon, FI/DE (s. 1982)
Antti Majava, FI (s. 1977)
Inga Meldere, LV/FI (s. 1979)
Jaakko Niemelä, FI (s. 1959)
Meiju Niskala, FI (s. 1978)
Niskanen & Salo, FI/US (perustettu 2015)
Sari Palosaari, FI (s. 1974)
Outi Pieski, Birit & Katja Haarla, FI/BE (s. 1973, 2000 & 2000)
Mario Rizzi, IT/DE (s. 1962)
Khvay Samnang, KH (s. 1982)
Rirkrit Tiravanija & Antto Melasniemi, AR & FI (s. 1961 & 1975)
Margaret ja Christine Wertheim, AU/US (s. 1958 & 1958)
Maaria Wirkkala, FI (s. 1954)
Zodiak presents: Joni Kärkkäinen & Jukka Tarvainen, FI (s. 1988 & 1979)

Lisätiedot, haastattelupyynnöt:

Tiedottaja Katja Viitalahde-Annala, 050 395 6084, katja.viitalahde@hel.fi

Kuvat:

Pressikuvat löydät [Helsinki Biennaalin mediapankista](#).

Helsinki Biennaali on kahden vuoden välein toteutuva kansainvälinen nykytaidetahtuma, joka järjestetään ensimmäisen kerran Vallisaassa 12.6.–27.9.2020. Biennaali on koko Helsingin kaupungin yhteinen hanke, ja sen tuotannosta ja kuratoinnista vastaa HAM Helsingin taidemuseo. Biennaali on osa Helsingin kaupunkistrategiaa, jonka tavoitteita ovat muun muassa kansainvälisen vetovoiman lisääminen sekä merellisyyden kehittäminen. Helsinki Biennaali korostaa toiminnassaan vastuullisuutta, ja tapahtuma toteutetaan kestävän kehityksen arvojen mukaisesti.

Helsinki Biennaali 2020:n pääyhteistyökumppanit ovat Metsähallitus sekä Jane ja Aatos Erkon säätiö. Biennaalin toteutumista tukevat myös Jenny ja Antti Wihurin rahasto, Svenska kulturfonden ja Pro Artibus -säätiö.

Helsinki Biennaali 2020:n pääyrittäjäyhteistyökumppani on Clear Channel. Tapahtuman yhteistyökumppaneina ovat Helen ja Artek. Helsinki Biennaalin ohjelmaa tukee Facebook Art Department.

Taideyliopisto järjestää kesällä Saari 2020 -taidekokonaisuuden samanaikaisesti Helsinki Biennaalin kanssa viereisessä Kuninkaansaassa.

helsinkibiennaali.fi

